

УДК 351.83

Філоненко Сергій Вікторович,

аспірант кафедри публічної служби і управління навчальними та соціальними закладами Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, 61002, м. Старобільськ, тел.: (093) 669 97 47, e-mail: ADeptyar@3g.ua

ORCID: 0000-0001-9256-2585

Филоненко Сергей Викторович,

аспірант кафедри публічної служби і управління навчальними та соціальними установами Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, 61002, г. Старобельск, тел.: (093) 669 97 47, e-mail: ADeptyar@3g.ua

ORCID: 0000-0001-9256-2585

Filonenko Sergiy Viktorovich,

post-graduate student of the Department of public service and management of educational and social institutions of Luhansk Taras Shevchenko national University, 61002, Starobilsk, tel.: (093) 669 97 47, e-mail: ADeptyar@3g.ua

ORCID: 0000-0001-9256-2585

DOI: 10.32689/2617-2224-2018-15-5-265-274

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто переваги та недоліки сучасного етапу економічного розвитку виробничої сфери України. Постановка питання про необхідність розроблення і наявність можливостей здійснення активної промислової політики пов'язана з наступними обставинами: в Україні склалися умови для вияву активності приватного капіталу, що володіє коштами і фінансовими ресурсами, цілком порівняними з ресурсами держави, і здатного на здійснення економічних перетворень у науково-промисловій сфері; приватний капітал починає усвідомлювати і формулювати свої власні інтереси і пріоритети, виявляти здатність до самоорганізації; у сформованій ситуації модернізація вітчизняної промисловості є необхідною умовою для забезпечення якісного економічного зростання, а її проведення неможливе без розроблення та здійснення цілеспрямованої політики, об'єднання для вирішення цього загальнонаціонального завдання зусиль держави і приватного капіталу значної економічної сили, що не поступається за своїм потенціалом державному сектору.

З'ясовано, що чітка структура державної промислової політики України на даний момент не визначена. Запропоновано інституційно-економічний механізм здійснення промислової політики в Україні, а також досліджено його складові.

Застосування запропонованого інституціонально-економічного механізму реалізації державної промислової політики дасть можливість підвищити ефективність подолання зазначених проблем не тільки за рахунок чіткої структуризації цілей, завдань, інструментів і методів промислової політики, дослідження ефективності функціонування її окремих елементів на основі аналізу індикаторів результативності, а й шляхом збільшення взаємодії між суб'єктами та об'єктами промислової політики при посиленні впливу інституціональних складових на розвиток промислового комплексу держави загалом.

Ключові слова: держава, промислова політика, інституціонально-економічний механізм, галузевий підхід, стратегія структурних перетворень у промисловості.

НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ ПРОМЫШЛЕННОЙ ПОЛИТИКИ В УКРАИНЕ

Аннотация. Рассмотрены преимущества и недостатки современного этапа экономического развития производственной сферы Украины. Постановка вопроса о необходимости разработки и наличии возможностей осуществления активной промышленной политики связана со следующими обстоятельствами: в Украине сложились условия для проявления активности частного капитала, которая владеет средствами и финансовыми ресурсами, вполне сопоставимыми с ресурсами государства, и способного на осуществление экономических преобразований в научно-промышленной сфере; частный капитал начинает осознавать и формулировать свои собственные интересы и приоритеты, проявлять способность к самоорганизации; в сложившейся ситуации модернизация отечественной промышленности является необходимым условием для обеспечения качественного экономического роста, а ее осуществление невозможно без разработки и целенаправленной политики, объединения для решения этой общенациональной задачи усилий государства и частного капитала значительной экономической силы, что не уступает по своему потенциалу государственному сектору.

В связи с тем, что четкая структура государственной промышленной политики Украины на данный момент не определена, предложен институционально-экономический механизм осуществления промышленной политики в Украине, а также исследованы его составляющие.

Применение предложенного институционально-экономического механизма реализации государственной промышленной политики позволит

повысить эффективность преодоления упомянутых проблем не только за счет четкой структуризации целей, задач, инструментов и методов промышленной политики, исследования эффективности функционирования ее отдельных элементов на основе анализа индикаторов результативности, но и путем увеличения взаимодействия между субъектами и объектами промышленной политики при усилении влияния институциональных составляющих на развитие промышленного комплекса государства в целом.

Ключевые слова: государство, промышленная политика, институционально-экономический механизм, отраслевой подход, стратегия структурных преобразований в промышленности.

DIRECTIONS OF IMPROVEMENT OF INSTITUTIONAL AND ECONOMIC MECHANISM OF INDUSTRIAL POLICY IN UKRAINE

Abstract. The article discusses the advantages and disadvantages of the current stage of economic development of the production sector of Ukraine. The question of the need for the development and availability of opportunities for the implementation of an active industrial policy is related to the following circumstances: in Ukraine, there are conditions for the manifestation of the activity of private capital, which owns funds and financial resources that are quite comparable to the resources of the state, and is capable of implementing economic reforms in the scientific and industrial sphere; private capital begins to realize and formulate its own interests and priorities, to show the ability to self-organization; in the current situation, the modernization of domestic industry is a necessary condition for ensuring high-quality economic growth, and its implementation is impossible without the development and implementation of targeted policies, combining to solve this national problem of the efforts of the state and private capital of considerable economic strength, which is not inferior in its potential to the public sector.

It is found out that the clear structure of the state industrial policy of Ukraine at the moment is not defined. The institutional and economic mechanism of industrial policy in Ukraine is proposed, as well as its components are investigated.

The application of the proposed institutional and economic mechanism for the implementation of the state industrial policy will improve the efficiency of overcoming the above problems not only by clearly structuring the goals, objectives, tools and methods of industrial policy, the study of the effectiveness of its individual elements on the basis of the analysis of performance indicators, but also by increasing the interaction between subjects and objects of industrial policy with increasing influence of institutional components on the development of the industrial complex of the state as a whole.

Keywords: state, industrial policy, institutional and economic mechanism, sectoral approach, strategy of structural transformations in industry.

Постановка проблеми. На сучасному етапі економічного розвитку виробнича сфера України має ряд переваг: як багату сировинну базу і наявність науково-технічного потенціалу, так і ряд істотних недоліків — технологічне відставання України від провідних європейських держав, повсюдний знос і низький рівень оснащення основних засобів, невідповідність структури промислового виробництва параметрами, характерними для економік розвинених індустріальних країн. Однак чітка структура державної промислової політики України на даний момент не визначена, тим не менше, виходячи з теоретико-практичного досвіду можлива побудова інституціонально-економічного механізму промисловості

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальнометодологічні аспекти формування та реалізації державної промислової політики висвітлені в працях як зарубіжних, так і вітчизняних вчених. Вагомий внесок у дослідження державного впливу на промисловість зробили такі вчені: А. М. Горський [5], Л. В. Дейнеко [6], В. М. Ємельянов [7], Т. Л. Желюк [1], О. С. Зарудна [5], І. С. Калініченко [5], Л. П. Клименко [7], П. В. Круш [8], І. А. Максименко [8], Л. В. Пельтек [3], Т. А. Стовба [9], Н. В. Тарасова [7], К. І. Ткач [10], В. Є. Хаустова [11], Е. І. Шелудько [6] та ін. Ідеї та положення, викладені у працях цих авторів, стали підґрунтям для подальшого розроблення та здійснення промислової політики. Однак, незважаючи на численні дослідження, недостатньо висвітленими залишаються формування інституціональ-

но-економічного механізму реалізації промислової політики в Україні.

Мета статті — визначити основні елементи промислової політики з макrorівня і сформувати конструкції інституціонально-економічного механізму її реалізації, а також обґрунтувати пропозиції з удосконалення даного механізму.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження розвитку промислового сектору економіки України показало, що загалом у ньому простежуються позитивні тенденції. Стосовно структури галузей промислового виробництва України за показником відвантажених товарів власного виробництва, провідними є: харчова галузь, хімічна промисловість, металургійне виробництво [11, с. 35].

Тим не менш, низка таких соціально-значущих галузей, як легка промисловість, виробництво меблів розвиваються малоефективно і не інноваційно, що зумовлює диспропорції у розвитку промислового комплексу держави загалом. Слід зауважити, що компанія — це ключовий рівень для визначення конкурентоспроможності країни загалом. І саме компанії, поряд з промисловими кластерами, а не галузі повинні бути основними суб'єктами промислової політики.

Кожна з груп пред'являє попит на свій варіант промислової політики. Очевидно, що вибір стратегії має бути зроблено з урахуванням інтересів більшості.

Найбільш застосовні універсальні заходи зі створення сприятливого інституційного середовища без прив'язки до конкретної групи під-

приємств. Водночас не можна ігнорувати деякі галузеві особливості, щодо яких допускається застосування спеціальних заходів, зокрема “податкові канікули”, пряме субсидування витрат, пов’язаних із розробками у галузі інновацій і освоєння нової продукції.

З метою реалізації основних пріоритетів промислової політики, а саме: зростання обсягів виробництва конкурентоспроможної продукції, створення сприятливого інвестиційного та інноваційного клімату, подолання технологічної відсталості, підтримки конкуренції в галузях і сферах народного господарства та вирішення інших завдань державної промислової політики органами державного управління та їх галузевими міністерствами і відомствами розробляються і реалізуються ряд державних проектів і цільових програм розвитку кожної галузі окремо, на основі Стратегії сталого розвитку “Україна–2020” [4], відповідно до якої виділено основні галузі, які потребують підтримки. До пріоритетних галузей промисловості, згідно зі Стратегією, належать фармакологія, медична техніка, електроенергетика, авіакосмічна галузь та інші високо-технологічні галузі.

Наслідком відсутності цілеспрямованої стратегії економічного зростання, адекватної домінуючим тенденціями світового розвитку, є активізація і загострення дискусій про майбутнє української економіки.

На сьогодні стало абсолютно очевидним, що при збереженні нинішніх рівнів матеріало- та енергомісткості виробництва, продуктивності праці та існуючої структури економіки, її

розвиток стикається з об’єктивними ресурсними обмеженнями [3, с. 85]. Посилюється нестабільність світових цін на енергоресурси і скорочення освоєної сировинної бази в металургійній та хімічній промисловості, що породжують усе більше сумнівів у надійності опори на сировинний експорт для забезпечення високих стійких темпів економічного зростання та вирішення найгостріших соціальних проблем.

У цих умовах підвищення ефективності та конкурентоспроможності обробних галузей промисловості і наукомістких виробництв — безальтернативний шлях соціально-економічного розвитку. Вітчизняна промисловість стикається вже зараз або зіткнеться в найближчому майбутньому з наступними проблемами:

- значним підвищенням витрат підприємств обробних галузей і обмеженням їх інвестиційного потенціалу внаслідок випереджаючого зростання відносних цін на продукцію (послуги) природних монополій;
- зниженням конкурентоспроможності вітчизняних товарів внаслідок істотної інфляції;
- посиленням локалізації інвестиційних ресурсів поза рамками обробного сектору промисловості внаслідок випереджаючого зростання інвестицій в основний капітал експортно-орієнтованих сировинних галузей [5, с. 54].

У даному контексті для більш глибокого розуміння економічної сутності промислової політики слід звернути увагу на основні інститути, що створюють умови для її реалізації і визначені в загальному вигляді Д. Нортон в його інституціональній

теорії, як “правила гри” в суспільстві або створені людиною обмежувальні рамки, які організують взаємини між людьми [2, с. 38].

Роль інституційної складової у функціонуванні економічних систем безсумнівна, оскільки взаємини між суспільством і економікою визначаються набором інституційних обмежень, які визначають базову структуру стимулів економічної системи і контролюють дотримання цих прав, виступаючи головними детермінантами функціонування економіки [7, с. 42], як динамічної системи, що регулюється державою. Інститути також є ключем до розуміння особливості взаємовідносин між бізнесом і управлінськими структурами в рамках реалізації ефективної промислової політики.

На сьогодні набір методів та інструментів реалізації промислової політики досить широкий, одночасно дієвий механізм реалізації промислової політики відсутній. У зв'язку з цим на основі теоретичного аналізу та дослідження практичного досвіду сформульовано інституційно-економічний механізм реалізації державної промислової політики, розроблений для застосування на макrorівні, який може за необхідності бути спроектований на мезо- і муніципальному рівні, що відображено в таблиці.

Реалізація запропонованого інституціонально-економічного механізму реалізації державної промислової політики України припускає не лише ефективну взаємодію між суб'єктами та об'єктами в межах виділених пріоритетів, з урахуванням особливостей і закономірностей розвитку вітчизняної економіки, а й

поставлених цілей і завдань, на основі сформульованих принципів, за допомогою використання відповідних інституційних та економічних інструментів і методів, виступають фундаментальними факторами функціонування промислової політики і безпосередньо впливають на ефективність її здійснення.

В умовах асоціації України та ЄС, підвищення національної конкурентоспроможності, дотримання міжнародних стандартів розширення частки вітчизняних компаній, як основного джерела підвищення добробуту громадян країни при безперервному зростанні їх життєвого рівня, є головними детермінантами розвитку промисловості.

Водночас збільшення відносних цін на продукцію (послуги) природних монополій призводить до зниження темпів зростання ВВП, погіршення фінансового стану підприємств, особливо в обробній промисловості.

Розпочаті реформи у сфері природних монополій поки не набрали належного темпу і залишаються лише потенційним фактором економічного зростання. Також ще не знайдені схеми її проведення, які забезпечували б прозорість структури витрат на всіх стадіях. У кінцевому підсумку, реформування повинно вести до підвищення ефективності природних монополій та уповільнення зростання вартості їхньої продукції (послуг), а не до постійного зростання тарифів [6, с. 82]. Однак досі зберігаються бар'єри для доступу на ринок електроенергії, недостатніми темпами розвивається оптовий енергетичний ринок, у природних монополій

Основні складові інституційно-економічного механізму здійснення промислової політики

Суб'єкти	Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, в т. ч. міністерства і відомства, органи управління, що реалізують наглядові, контрольні та інші управлінські функції
Об'єкти	Підприємства, що перебувають у державній власності; промислові підприємства з пайовою участю держави; приватні промислові підприємства, на які поширюється законодавча база
Мета	Досягнення сталого розвитку промислового комплексу на основі взаємодії учасників процесу розроблення та реалізації промислової політики, максимального використання потенціалу модернізації виробництва
Основні завдання	- забезпечення конкурентоспроможності виробництва; - стимулювання внутрішнього попиту на промислову продукцію; - розвиток державно-приватного партнерства у промисловості; - сприяння інтеграції та транснаціонального характеру підприємств; - підтримка розвитку наукомісткої промисловості; - пріоритет інноваційно орієнтованим компаніям
Основні принципи	Системність; рефлексивність; залучення приватних інвестицій; результативний діалог між владою та бізнесом; диверсифікованість; міжгалузевий перелив капіталів з урахуванням поточних і стратегічних пріоритетів промисловості
Інституціональні складові	
Методи	Законодавче регулювання; приватно-державне партнерство; держзакупівлі; лобіювання
Інструменти	Закони і підзаконні акти; державне замовлення; реформування природних монополій і держкорпорацій; контракти, договори; інструментарій цивілізованого банкрутства; суспільно-державний діалог, бізнес-влада
Економічні складові	
Методи	Економічні (фінансові, податкові, митні, тарифні, банківські); управління державним майном у промисловості; програмування; проектування
Інструменти	- реалізація економічної політики (митної, кредитної, податкової, інвестиційної, інноваційно-технологічної); - пільгове кредитування експорту товарів, технологій; - лізинг дорогих техніки та обладнання; - стандартизація та сертифікація; - розвиток виробничої інфраструктури; - реалізація державних цільових програм і проектів

зберігаються значні непрофільні активи, інвестиції, немає належної прозорості у проведенні великих закупівель, украї повільно відбувається формування конкурентних ринків та усунення бар'єрів для входу на відповідні ринки інших компаній.

Інвестиційні проблеми природних монополій вирішуються шляхом включення відповідних видатків до собівартості й таким чином перекладаються на споживачів. Це ставить у нерівні умови порівняно з природними монополіями інші галузі промисловості.

Щодо кредитування експорту та організації лізингу дорогої і наукомісткої продукції, то на державному рівні воно здійснюється за такою схемою:

- кредитування безпосередньо чи опосередковано поставок наукомісткої продукції на експорт, особливо з тривалим циклом виготовлення;

- лізингу, як основної форми закупівлі дорогої техніки, особливо в авіаційній промисловості;

- кредитування населення для придбання дорогих виробів під прийнятний банківський відсоток, забезпечити подальший розвиток іпотеки [8, с. 92].

В якості об'єктивної специфіки розвитку вітчизняної економіки слід відзначити, що інтенсивність процесів промислової інтеграції. Ставлення до цих процесів різне, але вони значною мірою зумовлені відсутністю ефективних інституцій (банківська система, фондовий ринок, виконання контрактів тощо). Фактично основні інвестиційні ресурси зосереджені в обмеженому числі експорто-орієнтованих інтегрованих промислових групах у вигляді холдингів та стратегічних альянсів. Диверсифікація активів таких груп у напрямі підприємств обробних галузей промисловості — найбільш реальний діючий механізм переливу капіталу з експортно-орієнтованого сировинного сектору вітчизняної економіки в обробний сектор [10, с. 37].

Незважаючи на наявність законодавчої бази, створення сприятливих умов для розвитку реального сектору економіки загалом і пріоритетна

підтримка окремих галузей, існують і деякі негативні моменти в державній промисловій політиці, зокрема:

1. На сьогодні більшість державних цільових програм фактично є планом державного замовлення.

2. Багато галузей підтримуються лише в рамках загальносистемної політики, а в охоплення пріоритетної підтримки не потрапляють, тим менш мають потребу в ній (зокрема, текстильне виробництво, швейна і харчова промисловість).

3. Відсутній або незначний облік територіальних аспектів виробництв (у зв'язку з чим більш гостро постає питання активізації промислової політики на мезо- і муніципальному рівнях).

У зв'язку з цим ефективність реалізації сучасної промислової політики в Україні не достатньо велика, не відповідає сучасним закономірностям розвитку глобалізації та перешкоджає зміцненню конкурентних позицій України на території світового економічного простору, що, своєю чергою, вимагає:

- розроблення та прийняття низки програм реструктуризації визначають заходи щодо розвитку або скорочення низки виробництв (як галузевих, так і територіальних);

- посилення заходів з лобіювання інтересів вітчизняних товаровиробників на світовому ринку [9, с. 34];

- заходів щодо тимчасового захисту відповідних ринків збуту готової продукції, зокрема, щодо зниження мит на ввезення імпортного обладнання, що не має вітчизняних аналогів;

- зниження митних обмежень, що ускладнюють прихід великих іно-

земних інвесторів на вітчизняний ринок.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. У результаті проведеного дослідження можливо зробити такі висновки:

– чітка структура державної промислової політики України на даний момент не визначена, тим не менше, виходячи з теоретико-практичного досвіду можлива побудова інституціонально-економічного механізму промислової політики з макрорівня, що включає: мету і завдання, основні принципи і методи, інструментарій, оцінку результативності, а також виділення в окремий блок інституційних складових промислової політики;

– дослідження практики проведення державної промислової політики в Україні за останні роки дозволяє судити про різноспрямованість та широкий спектр заходів у сфері регулювання і підтримки, розвитку промисловості. Серед пріоритетних напрямів розвитку промисловості слід виділити фармакологію, виробництво медтехніки, авіакосмічна галузь, інформаційні технології, інновації та нанотехнології;

– тим не менш, спостерігаються галузеві і територіальні диспропорції у розвитку промисловості, що вимагає чіткого виділення та структуризації компетенцій органів управління різних рівнів та активізації диверсифікованих заходів, що проводяться на мезо- та муніципальному рівнях у рамках реалізації промислової політики відповідно до базових умов розвитку окремих територіальних утворень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

---

1. Желюк Т. Л. Управління довгостроковим розвитком національної економіки: методологічні та прикладні аспекти : монографія / Т. Л. Желюк. — Т. : ТНЕУ, 2010. — 511 с.
2. Норт Д. К. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики / Д. К. Норт. — М. : Фонд экон. кн. "Начала", 1997. — 180 с.
3. Пельтек Л. В. Розвиток регіональної промислової політики держави: теорія, методологія, механізми : монографія / Л. В. Пельтек ; НАН України, Рада по вивч. продукт. сил України, Чорномор. держ. ун-т ім. П. Могили. — Миколаїв : Вид-во ЧДУ, 2010. — 265 с.
4. Про Стратегію сталого розвитку "Україна-2020" [Електронний ресурс] : Указ Президента України від 12.01.15 р. № 5/2015. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
5. Промисловий комплекс України: економічні трансформації та пріоритети розвитку : монографія / [Н. В. Тарасова, І. С. Калініченко, А. М. Горський, О. С. Зарудна та ін.]. — К. : Наук. світ, 2005. — 182 с.
6. Промислова політика посткризової економіки : монографія / [Л. В. Дейнеко, М. М. Якубовський, Е. І. Шелудько та ін.]; за ред. Л. В. Дейнеко, М. М. Якубовського ; НАН України, ДУ "Ін-т екон. та прогноз. НАН України". — К. : Ін-т екон. та прогноз. НАН України, 2014. — 315 с.
7. Промисловість України: тенденції, проблеми, перспективи: монографія / [Н. В. Тарасова, Л. П. Клименко, В. М. Ємельянов та ін.]. — Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2011. — 320 с.

8. Регулювання економіки: теоретичні та прикладні аспекти : монографія / [П. В. Круш, І. А. Максименко]; за заг. ред. П. В. Круш. — К. : НТУУ “КПІ”, 2008. — 424 с.
9. Системне відродження підприємств легкої промисловості на інноваційних засадах : монографія / Т. А. Стомба. — Херсон : Айлант, 2010. — 295 с.
10. *Ткач К. І.* Теоретичні засади регіональної промислової політики : монографія / К. І. Ткач ; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. — О. : Астропринт, 2008. — 279 с.
11. *Хаустова В. Є.* Промислова політика в Україні: формування та прогнозування : монографія / В. Є. Хаустова. — Х. : ІНЖЕК, 2015. — 380 с.

REFERENCES

1. *Zhelyuk T. L.* (2010), *Upravlinnya dovhostrokovym rozvytkom nacional'noyi ekonomiky: metodologichni ta prykladni aspekty* [Management of long-term development of national economy: methodological and applied aspects], TNEU publ, Ternopil, Ukraine.
2. *Nort D. K.* (1997), *Instituty, institutsionalnyie izmeneniya i funktsionirovanie ekonomiki* [Institutions, institutional change and economic performance], Fond ekonomicheskoy knigi “Nachala” publ, Moscow, Russia.
3. *Pel'tek L. V.* (2010), *Rozvytok rehional'noyi promyslovoyi polityky derzhavy: teoriya, metodolohiya, mekhanizmy* [The development of regional industrial policy: theory, methodology, tools], ChDU Publ., Mykolayiv, Ukraine.
4. *President of Ukraine* (2015), Decree of the President of Ukraine “On the strategy of sustainable development “Ukraine-2020” available at: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (Accessed 14 September 2018).
5. *Tarasova N. V., Kalinichenko I. S., Hors'kyu A. M., Zarudna O. S.* (2005), *Promyslovyi kompleks Ukrainy: ekonomichni transformatsiyi ta priorityety rozvytku* [The industrial complex of Ukraine: economic transformation and development priorities], Nauk. Svit Publ., Kyiv, Ukraine.
6. *Deyneko L. V., Yakubovs'kyu M. M., Shelud'ko E. I.* (2014), *Promyslova polityka postkrizovoyi ekonomiky*, [Industrial policy post-crisis economy], In-t ekonom. ta prohnoz. NAN Ukrainy Publ., Kyiv, Ukraine.
7. *Tarasova N. V., Klymenko L. P., Yemel'yanov V. M.* (2011), *Promyslovist' Ukrainy: tendencyi, problemy, perspektyvy*, [Industry of Ukraine: trends, problems, prospects.], In-t ekonom. ta prohnoz. NAN Ukrainy Publ., Kyiv, Ukraine.
8. *Krush P. V., Maksymenko I. A.* (2008), *Regulyuvannya ekonomiky: teorety'chni ta prykladni aspekty* [Economic regulation: theoretical and applied aspects], NTUU “KPI” Publ., Kyiv, Ukraine.
9. *Stomba T. A.* (2010), *Systemne vidrodzhennya pidpryemstv legkoyi promyslovosti na innovacijnyx zasadaх* [Systemic revival of light industry enterprises on the basis of innovation], Ajlant publ., Kherson, Ukraine.
10. *Tkach K. I.* (2008), *Teoretychni zasady rehional'noyi promyslovoyi polityky* [Theoretical zasadi regionalno promyslovoe polity], Astroprynt Publ., Odesa, Ukraine.
11. *Khaustova V. Ye.* (2015), *Promyslova polityka v Ukraini: formuvannya ta prohnozuvannya*, [Industrial policy in Ukraine, formation and forecasting], INZhEK Publ., Kharkiv, Ukraine.